



مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه ۲۸ آبان ماه ۱۳۴۲

فهرست مطالب:

۱- تصویب صورت مجلس

غلامرضا ایلخان .

۳- بیانات بعد از دستور آقایان: سیفی - حاذقی

مجید محسنی

۴- بیانات قبل از دستور بانوان آقایان: فولادوند

۴- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه.

دکتر فرخ روبرسای - شوکت ملک جهانبانی -

مجلس ساعت ده صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(شرح ذیل خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان : پزشکی - مهرزاد -

دکتر غلامرضا عقیل - آموزگار - نیری - بوشهری - دکتر

غنی - دکتر پورهاشمی - پرویزی .

غائبین بی اجازه - آقایان : ساکینیان - رهبر

رئیس - راجع بصورت جلسه قبل اگر نظری هست

بفرمائید . آقای حاذقی .

حاذقی - تذکراتیکه در جلسه های گذشته راجع

بصورت مجلس داده شده باین منظور بوده که تأثیری بکند

در بهبود این دستگاه اگر ما بخواهیم در هر جلسه بگوئیم

که اشتباهات و غلط قرائتی دارد مخصوصاً اشتباهاتیکه

نشان میدهد کمتر دقت شده اگر مقام ریاست دستور

بفرمایند يك شخصی که هم سواد داشته باشد و هم علاقه بکار

مسئول تصحیح آخیری صورت جلسه بشود

دیگر اشتباه چاپ نمیشود . در جلسه گذشته همکار محترم

آقای وایلا فرمودند که دولت در حدود ششصد و ده لایحه

به مجلس سنا داده من عرض کردم چنین چیزی نیست

دولت هیچیک از این لوایح ششصد و دهگانه را به مجلس

سنا نداده بلکه اجازه خواسته است کفظریف يك ماه دولت

مجاز باشد آن تصویب نامه هارا کماکان مورد عمل قرار

بدهد بعد از يك ماه تمام لوایح را آنچه که مالی است به

مجلس شورای ملی تقدیم خواهد کرد و آنچه غیر مالی

است ممکن است بمجلس سنا بدهد برای این بود که رفع

سوء تفاهم بشود برای آقایان نمایندگان که دولت هیچ

لایحه ای از تصویب نامه های خودش را به مجلس سنا نداده

است ، دیگر اینکه در عرایضی که عرض کردم گفتم

مجلس شورای ملی میتواند که نظر مشورتی مجلس سنارا

رد کند و عرض کردم ولی بکن هر آنچه بشاید نه آنچه

بتوانی این جا چاپ کرده است بکن همانطور که شاید نه

آنچه بتوان کرد . این را همه میدانند معلوم میشود کسی

که تصحیح میکنند سواد ندارد بعد هم غلط های املائی دارد

مثلاً احتراز و کلماتیکه که خیلی ساده است غلط نوشته شده

باین مسائل باید توجه بشود و برای یکبار این غلطها تصحیح شود و بک صورت جلسه مرتب و صحیحی چاپ بشود و بدست نمایندگان برسد.

رئیس - اصلاح میشود. آقای مرتضوی.

مرتضوی - این جا در صورت اسامی غائبین با اجازه برای جلسه پنجشنبه اسم بنده را نوشته اند در صورتیکه خود اجنباعالی میدانید که بنده اینجا بودم.

رئیس - این صورتی که خوانده شد مربوط به سه شنبه است.

مرتضوی - دزست است معذرت میخواهم.

رئیس - آقای معتمدی.

معتمدی - در جلسه گذشته ضمن عرایض جمله در حدود یک قرن بعثت هیاهوی مجلس اشتباه لفظی شد. در حدود نیم قرن صحیح است. خواهش میکنم اصلاح بفرمائید.

رئیس - اصلاح میشود. آقای دیهیم.

دیهیم - در عرایض جلسه قبل بنده چند جا اشتباهی شده که عرض میکنم. در صفحه ۲۲ سطر آخر (در اینصورت) باید اضافه شود و در سطر ۲۸ (ایجاب میکنند) بخوار شده و اولی اضافه است.

رئیس - اصلاح میشود. آقای مهندس افراسیاب کیا مهندس افراسیاب کیا - بنده موقع رأی دادن اشتباهی کردم چون جای آقای رهبر نشسته بودم رأی سفید آقای رهبر بجای بنده است. این را خواهش میکنم اصلاح کنند.

رئیس - اصلاح میشود آقای رهبر غایب بودند. آقای زهتاب قره.

زهتاب فرد - تقاضا میکنم که صورت جلسات مجلس در هر جلسه با فاصله بمطبوعات فرستاده شود و در حال حاضر فرستاده نمیشود.

رئیس - اجازه بفرمائید این کار مطالعه شود. آقای دکتر معتمد وزیر.

دکتر معتمد وزیر - در یک قسمت از فرمایشات آقای حانقی یک ایرادی بنظر بنده رسیده که خودشان توضیح فرمودند، در عرایض بنده هم اشتباهاتی است.

که با اجازه مقام ریاست به اداره تند نویسی میدهم که اصلاحات لازم بعمل بیاید.

رئیس - اصلاح میشود. آقای مهندس والا.

مهندس والا - در عرایض بنده یک اشتباهات چاپی هست که اجازه بفرمائید به تند نویسی بدهم.

رئیس - اصلاح میشود. آقای طالبزاده رودسری.

طالبزاده رودسری - در جلسه گذشته عریضهای که رسیده بود بحضور مقام ریاست تقدیم کردم در صورت جلسه اصولاً قید نشده است.

رئیس - یقیناً اگر عریضهای بوده است به کمیسیون عرایض فرستاده شده است تعقیب بفرمائید. آقای نیاکان.

غلام نیاکان - نامه‌ای از کارمندان غیر رسمی ریشه کنی مالارای کرمانشاه رسیده است عیناً تقدیم میشود.

رئیس - آقای ارسنجانی

آقامیر ارسنجانی - بنده در این جاعرض کردم که استانداران هم باید مقام نمایندگان را در نظر بگیرند.

رئیس - آقای ملکزاده آملی.

ملکزاده آملی - تلگرافی از صاحبان مراتع غیر جنگلی رسیده است که عیناً به مقام ریاست تقدیم میشود.

رئیس - آقای پروین

پروین - آنچه که بنده راجع بشهرزادی عرض کردم برای شهر دار قدیم بوده است برای شهر دار جدید سوء تفاهم نشود.

رئیس - آقای دکتر سعید

دکتر سعید - در متن عرایض بنده در ستون اول (اشاره‌ای نشده) اقدامی نشده درست است و چند اصلاح کوچک هست که به تند نویسی میدهم.

رئیس - بسیار خوب. آقای روستا.

روستا - عریضه‌ایست از طرف اصناف خیابان شهباز رسیده که عیناً تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - آقای دکتر رهنوردی.

دکتر محمد حسن رهنوردی - بنده میخواستم تذکری بدهم که اسم بنده محمد حسن است و اغلب محمد حسین مینویسند.

رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود. آقای ریگی

ریگی - بنده میخواستم از مقام ریاست استدعا کنم که راجع باین صورت جلسات تذکراتی که داده میشود تند نویسی توجیبی بکنند و غلط گیری حسابی بکنند که اینقدر وقت مجلس گرفته نشود چاپ کردن چند سطر که کاری ندارد یک قدری بیشتر دقت بکنند.

رئیس - آقای کهزاد طبریزی

کهزاد البرزی - عریضه‌ایست که به بنده رسیده تقدیم مقام ریاست میکنم.

رئیس - آقای حبیبی

حبیبی - تلگرافی از اهالی بابل رسیده و یکی هم از طرف اهالی فریدون کنار که تقدیم مقام ریاست میکنم اما خواستم عرض کنم که جواب نماینده مجلس را باید یک نماینده بدهد یا اگر سوالی کرده است از یک مرجع یا وزارتخانه‌ای وزارتخانه مربوطه باید جواب بدهد؟ رئیس - در صورت مجلس دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب میشود.

۴ - بیانات قبل از دستور بانوان و آقایان: فولادوند

فرخ روپارسی - شوکت ملک جهانبانی

غلامرضا ایلخان

رئیس - آقای فولادوند

فولادوند - بنام خدا - اولاً قبل از اینکه جا کراین جا عرایض بکنم نوبت سرسرا یکی از دوستان میفرمود که بنده اینجا بیاناتاً و وکالتاً خواهش کنم که وقتی ناطقی این جا یک عریضی به محضر مجلس شورای ملی ایران عرض میکند آقایان اجازه بفرمائید که ایشان عرایض خودش را بکنند و با اصطلاح خودشان تکمیل فرمایند، یکی دیگر از نمایندگان که بنده نوشته‌ام است که عده‌ای تقاضای سکوت مینمایند بنده خیر، تمنی میکنم هر تک مضرابی هست غفلت نفرمائید انشاءالله جوابی خواهم داد آن نماینده خود چاکر است، یکی دیگر یک خاصیتی است در این عالیجناب میکروفن که بانسان تنگی نفس میدهد، انشاءالله از این به بعد دعا کنیم که نفس‌ها را باز کند، بنده میخواستم به

بینم نماینده محترمی از دولت هست؛ اولی می بینم که تشریف ندارند خیلی خوشوقت میشدم اگر یکی از معاونین پارلمانی جناب آقای نخست وزیر تشریف میداشتند که البته عرایض بنده را استماع میفرمودند، بهر صورت با اجازه نمایندگان محترم عرایضی امروز دارم که بسم مبارکتان میخواهم برسانم.

درد پشاهنشاه جلیل القدریکه در زمان سلطنت پز اقتخارش سران کلیه ملت های بزرگ عالم یک یک برای زیارت معظم له و دیدار ملت اصیل و تاریخدار ایران پابعد صه خاک مانهاده اند (احسن) هیچگاه در تاریخ ما ایرانیان چنین حادثات افتخار آمیزی رخ نداده بوم و این خود مستوجب قدر دانی عموم مردم این مرز و بوم و دعای تمام ملت ایران برای سلامت شاهنشاه و خاندان عزیز سلطنت و دوام توفیقات عالیه معظم له می باشد یقین دارم که همه ملت نجیب ایران و نمایندگان محترم بامین از تعدد هم آوازند و وقتی میگویم خداوند ایران شاهنشاه ایران رازنده و سلامت بدارد - انشاء الله الرحمن (صحیح است)

بجهات عیدیه امروز کاملاً تناسب دارد که از ورود مهمانان عالیقدر شاهنشاه و شهبانو و ملت ایران یعنی حضرت صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی و بانو برژنوا اظهار مسرت نموده ضمن تبریک ورود بنوعری - الیهم این موقفت جدید را سیاست عالی شاهنشاه تهنیت بگوئیم. و ورود رؤسای ممالک بزرگ دنیا و حضرت صدر هیئت

رئیس اتحاد جماهیر شوروی بهترین نشانه احترام کلیه ملل عالم بشاهنشاه ایران و سیاست ترقی خواهانه معظم له و انقلاب بزرگ سفید شاه و مردم است و مایه بسی سیاسی گذاری ما ایرانیهاست که در اثر توجهات عالی و رأی رزین و گامهای بلند و جهاد مقدس محمد رضا شاه پهلوی کشور ایران مجدداً نائل با حیا و کسب حقوق حقه خود گردیده و در بین ملل راقیه عالم مقام شاخص و شأن و شوکتی که

همواره میراث تاریخ درخشان و پیش کسوتی انسانی ما بوده دوباره بدست آورده است. انشاء الله تعالی سفر حضرت صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی و بانو برژنوا بوطن عزیز ما باز دید اعلی حضرت همایون شاهنشاه از کشور دوست و همسایه نیرومند شمالی ما متضمن بتایح عالی و میمون برای هر دو ملت بوده و طرفین بتوانیم در سایه یک دوستی پایدار و حسن تفاهم و صمیمیت متقابل خدمات پر جسته‌ای به پیشرفت موازین سیاسی و اقتصادی هر دو قوم و تمدن دنیای امروز و صلح پایدار بین المللی بنمائیم.

عرض میشود بحضور نمایندگان محترم مطلب دیگری که خواستم باشخصار سروران محترم برسانم قرائت تلگرافی است که برای بنده رسیده است و جوابی

که بنده باین تلگراف داده‌ام و چون قرائت این تلگراف بعقیده بنده جزء موضوعات جاری مملکت است کاملاً سزاوار است که متن آن و مفهوم آن باستحضار نمایندگان محترم برسد البته اجازه می‌خواهم امضاء آن آقائی که این تلگراف را کرده عرض نکنم که آن را وادار کرده‌اند این تلگراف را به بنده بکنند ولی مفهومش کافی است برای اینکه خانها و آقایان اطلاعی از وضع مجلس ما پیدا نکنند و بنده باید عرض کنم که بنده برای نظر نمایندگان محترم و عموم ملت ایران اهمیت قائل هستم. نوشته است «الیکودرز» - تجربش، نیاوران پلاک شماره فلان جناب آقای فولادوند (چند نفر از نمایندگان - شماره ۱۸۱ بفرمائید) شماره ۱۸۱ آتش جو هم تقدیم میکنم، چون زار عین قریه ده نصیر (مهندس والا - چی آقا؟) چون زار عین قریه ده نصیر انشاء الله در تهران مصور منعکس خواهد فرمود خیلی ممنون هستم، با اطلاع کاملی که این جانب دارم در سال جاری بحقوق مالک تجاوز کرده یعنی سرفه نماینده (خنده نمایندگان) و می‌خواهند با تشبث معنای مختلف موجبات ضرر و زیان مالک خود را فراهم نمایند، سرفه نمایندگان، خواهشمند است به تشبثات آنان توجه فرمائید که باعث تضییع حق مالک میشود. امضاء» جواب چاکر راهم میل داشتم بعضی مجلس محترم برسانم «الیکودرز، دارائی، توسط فلان آقا به آدرس فلان آقا پاسخ تلگراف جنابعالی، هشت نفر دهقانان ده نصیری در اثر اقدام مالک قلعاً ۱۶ روز است که با امروز میشود ۱۷ روز جناب آقای فراچورد لو که بدون حکم محکمه برای یک امر حقوقی در زندان هستند چون لاشینی هستند احتمال می‌رود ماه‌های دیگر هم زندانی بمانند در حالیکه مالک سالهاست چندین برابر حق خود را برده است، لطفاً از قول من بمالک بفرمائید ممکن بود در طول یک عمر قمار بازی بازدن یک بیت و چیب کمتر از این عمل مشعشانه صرف نظر فرمائید. (احسن) تا خدا چه خواهد و مجلس شوای ملی ایران و آنها که پشتیبان انقلاب سفید شاهنشاه و مردم هستند (احسن) درین بادداشت‌هایی که خواستم بعضی نمایندگان برسانم نوشتم آنچه که دوی مملکت است، سیاست عالی شاهنشاه است، و آنچه که درد این مملکت است شیخ علیخان هاستند. پس امان از دست این شیخ علیخان‌ها البته بعداً خدمتشان میرسیم، انشاء الله

نمایندگان محترم دوره بیست و یکم، (یکی از نمایندگان - از حاجی خانها چیزی نفرمودید) حاجی خانها مال ولایت حضرت تعالی است خودتان حسابشان را برسد و اما مطلبی که می‌خواستم عرض کنم راجع به دهی است که در حوزه انتخابیه چاکر است، اسم این ده عزیز آباد است. این جا پنجاه سال است و شاید بیشتر تا آنجائی که ما میدانیم اینجا دزدگاه رسمی ثبت شده است تقریباً تمام اهالی این ده رسماً دزدند یعنی هر شب لاقفل میکنند با چند نفرشان بیرونند و در تمام ساعات حوزه انتخابیه بنده آنها را می‌روند و خانه‌ها را می‌زنند بنده دوره ۱۹ که وکیل بودم نتوانستم یک بست ژاندارمری آنجا بگذارم نمیدانم خجالت بنده است یا کس دیگر دوره بیستم هم نشد در دوره بیست و یکم چند روز قبل تیمار سپهبد مالک تشریف بردند آنجا امر فرمودند که این پست بایستی دایر شود مردم امنیت پیدا کنند (محسنی) یک پست اضافه در آب سرد است این را بردارند بپوشانند (آنجا) این را بفرمائید در صورت جلسه بنویسند دوست عزیزم طبابت فرمودند عرض کنم حضور مبارکشان ۲۰ روز است با وجود اینکه خود تیمار مالک تشریف بردند آنجا و تیمار مشاور رئیس اداره امنیه دستور دادند این پست برقرار شود آن آقا که رئیس این دزدها است فرخی نامی است که باندازه دو بسته پرونده دزدی و قتل و غارت دارد و هنوز هم جناب آقای زهتاب فرد کسی نمیکوید بالای چشمش ابرو است این شخص یکی از آنهاست منتهی با تجاهل کارش را میکند عرض شود این آقا اجازه نداد است ژاندارمری برود و به تمام دزدها دستور داده است که خانه در اختیار پست ژاندارمری نگذارند اگر معاون پارلمانی وزارت کشور اینجا تشریف داشتند خواهش می‌کردم امر بفرمائید ژاندارمها بروند آنجا و یک چادر با آنها بدهند ما این کارا می‌کنیم تمام مردم ولایت اگر یکی یک قران روی هم بگذارند یک خانه برای پست آنجا ساخته میشود علی‌رغم این آقا ولی اگر امر سپهبد مالک را یک مالک زور گو میتواند نفی بکند این قابل عبرت است. جناب آقای محسنی آب سرد را بفرمائید آب سرد را نباید برای دزدها نگاه داشت استمرار امنیت را رسماً آقایان تأکید و تقویت می‌فرمائید برای اینکه آسایش و امنیت ما در ترقی اقتصادی و سیاسی است وقتی امنیت نبود هیچ ترقی سیاسی و اجتماعی - فرهنگی

اقتصادی متصور نیست و در ولایت ماسالها است که یک ده را نتوانستند ژاندارم بگذارند من خجالت می‌کنم که بگویم دولت توانسته به ژاندارمری دستور بدهد آقایان این حقیقت است اگر کوچکترین اختلافی در عرایض بود این دو دست گرو حرف من است همین جا بفرمائید قطع کنند عرض میشود خدمتتان جناب آقای دکتر تاضر بهبودی توجه میدانی از آن درد که در حان تویست. توجه مینالی از آن خار که دریای من است. بنده آرزو‌ها کردم که بتوانم خادم سرباز شاهنشاه باشم و در این مجلس راه پیدا کنم و به یمن همت شاهنشاه بتوانم به حوزه انتخابیه خود خدمت بکنم و باستظهار نیت شاهانه ریشه این فسادها را که در قرن بیستم واقعاً امثال این مالکینی که مثل یک میوه گندیده‌ای است که در برد العجوز بدرخت آویزان هستند باید بیفتند بنده حساب اینها را برسم و خدمت ب مردم و وطن و شاهم بکنم (ان شاء الله) ولی پشتیبانی از شما نمایندگان شریف و آبرومند و پاک و درست ملت ایران است بنده استدعا میکنم همه پشتیبان نظر بات اصلاح طلبانه همدیگر متفقاً و دسته جمعی باشیم.

رئیس - آقای فولادوند جنابعالی وقتتان تمام شد.

فولادوند - اگر اجازه بفرمائید بنده یک دقیقه از

وقت خانم دکتر پارسی استغاده میکنم.

دکتر پارسی - بفرمائید.

فولادوند - اینجا است که خانها به داد ما مردم می‌رسند، خداوند طول عمر به شاه بدهد من دیگر در این

مورد عرضی نمیکند و فکر میکنم به مجلس محترم شورای ملی توجه داده باشم فقط دو کلامی بود که باز هم چون تأکید مطالب قبلی است ان شاء الله امیدوارم که درست بشود و آن مسأله گرفتاری تا کسی‌ها و رفتار خشن و بی‌ادبانه رانندگان است که هنوز بهبود نیافته (صحیح است) و ما این حرفها را می‌گوئیم تا این فریاد بجائی برسد و یک موضوع دیگر گو اینکه شخصاً حضور حضرت علی‌خان نفیسی وکیل محترم بافت عرض می‌کردم ولی از پشت این تریبون عرض میکنم که این شهرداری و مجلس ساعتی داشتند و ساعتی در اینجا بود که ما بی ساعتها یک نگاهی باین ساعتها می‌کردیم حالا اگر شهرداری ساعتها بی در میادین شهر بگذارند هم به زیبایی شهر وهم با اصطلاح به بی ساعت‌ها دکتر

مهرانگیز دولتشاهی - بهوکیل بافت چند بطنی دارد) به شوهر محترم ایشان که شهر دار تهران هستند عرض کردم ایشان فقط ناقل پیغام هستند.

رئیس - خانم دکتر پارسی

دکتر فرخ‌رو پارسی - برای اینکه خیلی وقت آقایان را نگیرم و زیاد طول نکشد و منحرف نشوم از آنچه باید بگویم اینست که نوشته‌ام و از رو می‌خوانم.

البته با سپاس و تشکر بی پایان از خداوند متعال و عنایات مخصوص اعلیحضرت همایون که به ما زنان ایران نیز توفیق خدمتگزاری به مین عزیز را عنایت فرموده و با کسب اجازه از ریاست مجلس از همکاران عزیزم استدعا دارم به عرایض من که جنبه کاملاً مملکتی دارد توجه کامل مبذول بفرمائید و نه تنها فعلاً آنرا استماع فرمائید بلکه در باره چاره آن نیز بیندیشند شاید اولین مجلسی باشیم که یک درد بزرگ ملی را با یک طرح مترقیانه شفاف بخشیم. مطلب زیاد تازه نیست از ابتدای شروع مجلس تا کنون همه نطقها و صحبت‌های قبل از دستور و کلیه نامه‌ها که بدست نمایندگان محترم رسیده از عدم اجرای قوانین بطرز صحیح نالیده‌اند.

آقای محسنی دوست عزیز من از کسانی نالیدند که زمین اعطائی اعلیحضرت همایونی را غصب و تصرف کرده‌اند. جناب آقای زهتاب فرد از گرفتاری بازر سین قتل و آزادی قائل شکایت داشتند و دوستان دیگر همین ترتیب و بنظم اغلب آقایان مواردی را تذکر دادند که همه و همه از بی نظمی دستگاه اداری ما شکایت میکرد و تا آنجا که یکی از همکاران عزیز در جلسه گذشته روش دستگاه دولت را یک نوع فتودالیم نامید.

نمایندگان عزیز بخاطر دارند که دولت برنامه خود را در یک جمله بشمر رساندن انقلاب شاهنشاه خلاصه نمود و بیداست که هدف نمایندگان مجلس هم نیز جز این نیست.

اما آیا با این تشکیلات دولتی و اداری که ما داریم و با این دستگاه اجرائی که موجود است امکان این امر میسر است؟ تصور نمی‌رود.

آیا تاکنون قانونی اجازه داده است که قائل آزاد باشد و قاضی دربند؟ و یا مقرراتی اجازه داده است که یک نامه ماهها در یک اداره از این میز بآن میز از این اطاق به

آن اطاق برود و یا پیدا کردن پرونده از اشخاص شاغل بکارمیدتهافته‌ها و ماهها طول بکشد؟ ابدأً بنا بر این اگر این قبیل اتفاقات روزانه بتفصیل دیده‌میشود عیب از دستگاه اجرایی است.

در وزارتخانه‌ها و ادارات ما آنقدر اختلاف طبقاتی بوجود آمده که به‌تقریب من این اختلاف طبقاتی که بدست شاهنشاه در طبقات مختلف مردم از بین رفت به آنجا منتقل شده و بین طبقه دستور دهنده و طبقه مجری چنان خلأیی ایجاد شده که هرگز مجریان مقصود و منظور اصلی قانون‌گذار و مجری کل را بخوبی احساس نمی‌کنند.

دور و بی‌روزر اهر همیشه چند نفر بخصوص که متأسفانه همیشه همانها هستند هر روز تغییر رنگ و لیسان میدهند میگیرند و مطالبی را باوای در میان میگذارند که در داصلی نیست و بنظر من فقط سر وی را گرم می‌کنند و از مراجعات دیگران او را بر کنار میدارند و در نتیجه بغض و کینه و عنادی بین طبقات دیگر وجود می‌آوردند در حالیکه شاهنشاه ما با مردم تماس میگیرند و وزراء از کارمندان خود میگیرند البته اینها همه درد است و همه آقایان بخوبی آنرا میدانند اما علت چیست؟

بنظر من علت سوء اداره مدیریت و سازمان است فن اداره فنی است که مجری کل بایستی بآن وارد و با اطلاع باشد و چندین قسمت را بخوبی بداند و آنرا هدایت نماید در اجرای هر کار بطور خلاصه قسمتهای زیر بایستی مراعات شود:

طرح ریزی - سازمان دادن - رهبری - هم‌آهنگ کردن - گزارش دادن - تهیه بودجه.

این است آنچه که علماء فن اداره آنرا اداره صحیح میدانند یعنی يك مجری حقیقی قانون پس از آنکه بدقت و طرح کار خود را تنظیم نمود و خط مشی خود را منظم کرد سازمان میدهد و سازمان عبارتست عمل ترکیب کردن کار افراد و دسته‌ها به نسبت استعدادهایی که برای اجرای آن امر لازم است و دستگاه را مؤثر جلوه میدهد و سازمان در حقیقت ماشین مدیریت است.

پس از تشکیل آنرا به نسبتی که فکر می‌کند و احتیاج موجود است مقرر گزیند و سپس رهبری آنرا بدست

میگیرد بطوریکه میتواند بکوچکترین قسمت آن به هر وسیله که مقتضی بداند آشنا بوده و حال آنکه بعضی ادارات ما بصورت همان دهات اضافه‌ای در آمده‌اند که در تصرف مالکین سابق بود و از وجود آن جز هنگام پول گرفتن اصلاً اطلاعی نداشتند ده خود را نمیشناختند سالها میگذرد و مجری کل سؤالی از وجود یا عدم آن اداره و لزوم وجود یا عدم لزوم آن نمی‌نماید.

مجری بایستی ادارات خود را هم‌آهنگ نماید این موضوع راهمه تصدیق دارد که حتی در يك اداره کوچک در کشور ما هم آهنگی وجود ندارد چه برسد در دستگاه بزرگتر.

مثالی از شهر تهران برای شما میزنم:

شهرداری تهران را به ۱۰ ناحیه تقسیم کرده

فرهنگ نیز تهران را به ۱۰ ناحیه

داد گستری نیز به ۱۰ ناحیه

دارائی به ۱۰ ناحیه

شهربانی نیز به کلانتریهای مختلف تقسیم کرده اما هر يك از این تقسیمات با دیگری متفاوت است اگر مثلاً خانه شما در بزرگ ۲ است در بخش فرهنگی يك است در دادسرای ۳ و منطقه دارائی ۵ و کلانتری ۱۰ و این عدم هم‌آهنگی که مثال بسیار کوچکی است همه را در کار خود گنج نموده است.

آقایان نمایندگان اغلب تصور می‌کنند که تهرانها همه چیز دارند و چون هرگز ند در رفاه زندگی می‌کنند در حالیکه در تهران ادارات و وزارتخانه‌ها توأمأ کلاف سر در گمی است که در شهرستانها هرگز چنین نیست خدا نکند کسی کاری داشته باشد و مرتباً از منطقه و ناحیه به شهرستان و استان و از شهرستان و استان به وزارتخانه برود و سرگردان بماند (دکتر شفیق امین - در شهرستانها هم انجام نمیشود تهران نزدیک است با تلفن انجام میشود) پس از رهبری هم‌آهنگی کار موقع آنست که مجری کار را بقانون گذار گزارش دهد و برای انجام آن بودجه بخواند.

حالا ملاحظه میفرمائید که چگونه کار ما برعکس است و همیشه اول بودجه است و بعد هم سایر کارها انجام نمیگیرد.

سازمان وزارتخانه‌ها منطبق با هدف و طرح آنان نیست ادارات يك شکل و اضافی که غالباً هم با هم منازعه دارند و فقط وسیله‌ای هستند برای اینکه من و

شما را سرگردان بکنند برای سرگردان کردن مردم هستند و از این اداره بآن اداره بفرستند اداراتی که فقط برای خاطر افراد و قوم و خویشان و دوستان بوجود می‌آید و بارقتن يك وزیر و رئیس آن فرد بدبخت هم باید برود (احمدی - متأسفانه هم‌ماش رفیق بازی است) کاغذبازی‌هایی که بارها مورد انتقاد و تنفر شخص اول مملکت قرار گرفته است همه و همه نتیجه نداشتن سازمان صحیح است. شرایط اشخاص برای احراز مقامهای مختلف معین نیست و گاهی يك کار بزرگ بعهده يك عضو کوچک رتبه ۲ یا ۳ گذارده میشود و بدلیل آنکه مورد لطف رئیس و وزیر است مقامی را اشغال میکند بدون آنکه شرایط کافی آنرا داشته باشد و دیگران از او اطاعت نمی‌کنند و با عوض شدن رئیس و وزیر همه کار او نیز از بین میرود. اگر از قدیم بمناسبت کمبود کادر متخصص و تحصیل کرده عده‌افراد در رأس کارهای فنی و تخصصی گذارده نشده‌اند بایستی بتدریج از تعداد آنان کم نمود و جای آنها را با افراد متخصص و تحصیل کرده داد.

برای کارچندان بی‌کاره و زیادی که فقط تلفت‌کننده بودجه دولت هستند و از بیکاری وقت خود را بکارهای نامناسب و تحریکات مختلف اختصاص میدهند و عجب آنکه در اواخر سال معمولاً پاداش هم دریافت می‌کنند بایستی تکلیف تعیین شود.

تشویق خادم و تنبیه خائن از مسائلی است که هرگز عملی نشده تشویق آن نیست که پس از هر گ پولی به ورئه او داده شود.

تنبیه بر کنار کردن از يك شغل بدون ذکر علت این بر کناری و قرار دادن کارمند در شغل دیگر تنبیه نیست بلکه حد اقل اگر بمناسبت حرمت اداری بعضی تنبیهات علنی میسر نیست لافل بخود او میتوان گفت که کار تو بدین علت مورد رضایت دستگاه نبوده و باین علت کارها خراب میشود و آنوقت حتماً در آخر سال منتظر پاداش و رتبه نیست در حالیکه ما کاملاً به عکس عمل میکنیم و چون تعویض مشاغل همیشه بدون علت است و یا روی غرض شخصی پاداش و ترفیع و همه چیز هم پرداخته میشود و از همین جاست که مسئله معامله روی مشاغل نیز پیش می‌آید. مسئله بفرنج دیگر مسئله اضافه‌کار و

پرداخت مقرری آنست که اگر از بودجه دولت نشد وزارتخانه‌ها سراغ مؤسسات ملی و آزادتری میروند که بدون هیچ علتی اضافه‌کار پرداخته شود کارمندی که ۶ ساعت صبح وقتش را به‌جای خوردن و از این اطاق بآن اطاق رفتن گذرانده بعد از ظهر هم دو ساعت بنام اضافه‌کار بیاید و بهزار نام پول بگیرد و در نتیجه عده زیادی را ناراضی کند و اگر واقعاً کار اینقدر زیاد است کارمند تازه که تحصیل کرده هم هست از همان محل اضافه‌کار فراهم نفرمایند بنظر بنده پس از آنکه هر کارمندی مثل مهره معقولی در جای خودش قرار گرفت بایستی از او انتظار کار خوب و صحیح داشت و مزد مناسب و کافی نیز باو پرداخت و امنیت داد و واقعاً خودش و شغلش متزلزل نباشد تا بداند که ترفیعات او چگونه انجام میگیرد برای احراز مقام بعد و بالاتر چه شرایطی باید داشته باشد تا احساس امنیت کند دائماً صندلیش و شغلش در تزلزل نباشد آنوقت است که کارمند دولت همکار من و شما است و کارش را به بهترین وجه انجام میدهد و مجری صحیح قوانین تصویب شده است.

بنده از ذکر این مطالب جز این مقصودی ندارم که همکاری مجلس شورای ملی و نمایندگان آن را بدولت ابلاغ کنم و تقاضا کنم طرحی تهیه شود و روشی اتخاذ گردد که هدف و سازمان وزارتخانه‌ها مشخص باشد کارمندان دولت را روی هوس بیهوده و بیجای این و آن تاجبجا نکنند و مقام اشخاص در کار به نسبت لیاقت آنها باشد تا دولت نیز در کار خود آزادی و آرامش احساس کند آنروز دیگر توصیه من و شما لزومی ندارد گله و شکایتی هم نیست چون هر کس مقام و محل خود را میشناسد و با بنده خود مطمئن است بنظر من برای اولین دفعه است که مجلس شورای ملی ایران از افراد متخصص در امور مختلف اداری - اقتصادی - فرماندهی - کارگری - کشاورزی - فرهنگی و غیره بوجود آمده و حق این است که روش کار را در کشور ما روی اصول صحیح پایه گذاری کنند و در اینکار بنده منفرد و مستقل و ائتلافی نمی‌بینم همه باید شرکت کنند زیرا بنظر من اگر مجلس این بار با مجالس دیگر متفاوتست بایستی کاری را هم که انجام میدهد عظیم

وقابل ملاحظه باشد بنابراین استدعا میکنم روی تنظیم این طرح فکر کنید عده‌ای مأمور شوند تا سازمانهای وزارتخانه هارا بریزند و از اشخاص به نسبت اطلاعات و تخصص آنها استفاده کنند.

آنچه که من اطلاع دارم زمانی نیز نظیر چنین پیشنهادی شده بود و به وزارتخانه‌ها نیز دستور تهیه سازمان داده شد و شاید بعضی‌ها نیز واقفان بکار این افتادند اما مثل همیشه جامه عمل نپوشید و در زوایای فراموشی دفن گردید.

مطلبی را که در آخر عرض میکنم در مورد نگرانی است که از مدتی پیش فرهنگیان در مورد لایحه استخدام کشوری دارند و نامه‌های متعددی هم باینجناب فرستاده‌اند و آقایان نمایندگان و این بنده چون هنوز موفق بمطالعه لایحه استخدام بطور کامل نشده‌ام فقط عرض میکنم و مطمئن هستم که مجلس شورای ملی کاری نخواهد کرد که منافع این طبقه شریف پایمال شود (صحیح است - احسنت)

رئیس - وقت شما تمام شد.

دکتر پارسای - یکی از آقایان نمایندگان مرقوم فرموده‌اند که تلگرافی رسیده است که دانش آموزان دبستانهای تربت حیدریه هنوز بواسطه نداشتن کتاب سرگردان هستند (همهمه نمایندگان - همه ولایات همینطور است)

رئیس - خانم پارسای وقت شما تمام شد.

دکتر پارسای - فقط یک یادداشتی رسیده که قرائت میشود. آقای مهندس صائبی نوشته‌اند که بعرض رئیس مجلس و بعرض مجلس برسانم که دستور جناب وزیر را در شهرستانها نمیخوانند و بنده نمونه‌ای دارم دیگر عرضی ندارم (احسنت - احسنت)

رئیس - خانم شوکت ملک جهانیانی بفرمائید.

شوکت ملک جهانیانی - بنام خداوند بخشنده مهربان.

چون اولین بار است که در این مکان مقدس یعنی خانه ملت سخن میگویم وظیفه خود میدانم مراتب سیاستگذاری خود و کلیه بانوان ایرانی را بحضور شاهنشاهی که برای کستن زنجیرهای اسارت از دست ویای زن ایرانی نهایت مجاهدت و مرحمت رامبدول فرمودند تقدیم

دارم و عرض کنم شاهنشاهی امیدوارم ما در همین دوره تفنینه ثابت کنیم که لایق این موهبت ملوکانه بوده‌ایم و با بشمر رسانیدن انقلاب سفید شاهنشاه خدمتگذاری خود را عملاً ثابت کنیم.

و اما آنچه که امروز میخواهم بسمع نمایندگان محترم برسانم راجع بفرهنگ است. شاید ما بتوانیم بگوئیم مثلاً همه مردم با وزارت اقتصاد یا وزارت دارائی یا سایر وزارتخانه‌ها تماس دائم ندارند اما کدامیک از ما میتوانیم بگوئیم که با وزارت فرهنگ تماس دائم نداریم زیرا لااقل در هر خانه یک کتف محصل وجود دارد پس مردم بیش از تمام وزارتخانه‌ها با فرهنگ سروکار دارند و این وزارتخانه است که باید بیش از همه مورد توجه ما باشد زیرا خانه دوم همه ماست. ماهم که اینجا گرد آمده‌ایم بدون استثناء با فرهنگ سروکار داشته و داریم. هر کدام حد اقل ۱۵ سال از عمرمان را صرف تحصیل کرده‌ایم و اکنون بوسیله اطفالمان با فرهنگ سروکار داریم. بنده

خودم شخصاً شاهد زنده فرهنگ شما هستم زیرا از ۴۸ سال پیش که اولین قدم را بمدرسه گذاردم تا امروز هنوز در مدرسه هستم الان هم از مدرسه خدمتتان رسیدم شاید هیچکس باین اندازه با فرهنگ تماس دائم نداشته باشد.

باین دلیل اجازه میخواهم آنچه میدانم باطلاع برسانم. خانمها و آقایان فرهنگ ما با توجه بمقدورات مملکت بقدری ترقی کرده و بقدری خوب کار کرده و محصول خوب داده است که جای خوشوقتی است. نمونه آن خود شما هستید.

هزاران زن و مرد تحصیل کرده، مهندسین عالی رتبه، معلمان قابل و فداکار، قضات با شخصیت، نویسندگان زبردست و پزشک عالیقدر داریم که اغلب آنها قدمی هم بخارج از کشور نگذارده‌اند شاگردانی داریم که موجبات سر بلندی ما را فراهم کرده‌اند و محصول همین فرهنگ هستند و واضح است که ما هم مانند همه دنیا شاگرد مستعد و بی استعداد هم داریم. بنده نمیخواهم با ارائه آمار و ذکر اعداد وقت نمایندگان محترم را بگیرم زیرا

همه از من بهتر آگاهند بطور خلاصه عرض میکنم روزیکه بنده بمدرسه رفتم در طهران ۴ مدرسه وجود داشت آنها نه بمعنای کامل مدرسه، بلکه اسمی از مدرسه داشت و امروز در هر کوی و برزن چندین مدرسه مجهز دایر است بنده ادعا نمیکنم که فرهنگ ما با فرهنگ سایر ممالک تعیب

و نقیصی ندارند اگر چنین بود هر سال در دنیا کنکرها تشکیل نمیدادند و برای بهتر نمودن وضع فرهنگشان سعی و کوشش نمیکردند در ایران هم درکادر آموزشی و بخصوص درکادر اداری نقائص زیادی نجشم میخورد ولی ما و شما هستیم که باید مشکلات را از سر راه فرهنگ یا خانه دوممان برداریم. اولیاء فرهنگ مادراری حسن نیت هستند. در همین مدت کوتاه لایحه بسیار مفیدی از طرف جناب آقای وزیر فرهنگ بمجلس شورای ملی داده شد که از محل فروش زمینهای ضرابخانه که قابل استفاده فرهنگ نیست چندین دبستان ساخته شود و بقیه بمصرف اتمام ساختمانهای نیمه تمام بعضی از مدارس برسد و این لایحه در مدت کوتاهی یعنی ۲۴ ساعت از طرف اعضای محترم کمیسیون فرهنگ تصویب شد و برای تصویب نهائی از نظر مالی بکمیسیون بوجه ارسال گردید در آنجا نیز بتصویب رسید شرح مفصل آن از طرف کمیسیون فرهنگ باطلاع مجلس شورای ملی خواهد رسید مقصود اینست که ما میتوانیم با کمک وزارت فرهنگ و راهنمایی مفید همکارانمان هر روز قدمهای مؤثری برداریم و بآرزوی خودمان برسیم.

اما بالا بردن سطح فرهنگ عمومی و مساعدت و همکاری با فرهنگ در دنیا چگونه انجام میگیرد شاید بتوان گفت مزیتی که تصور میروود فرهنگ دنیا بر ما دارد از این جهت باشد که در کشور ما تمام توقعات مردم فقط و فقط از فرهنگ است

و وقتی طفلی را بمدرسه میگذارند تصور میروود معلم و مدرسه چاشن پدر و مادر هستند در صورتیکه در ممالک دیگر اینطور نیست و فرهنگ با همکاری خانوادگی و پیشرفت میکند اجازه فرمائید بطور مثال عرض کنم یکسال تابستان میخواستم از کتابخانه هاشت پاریس مقداری لوازم برای کود کستان بخرم دیدم صف بسیار طولی بسته‌اند ناچار بترتیب صف ایستادم تا بعد از مدتی طولانی نوبتم رسید از

فروشنده پرسیدم حالا که تابستان است چرا آنقدر کود کستانها لوازم نمیخرند جواب داد اینها مریبان کود کستان نیستند پدران و مادران هستند که برای گذاردن تعطیلات بکنار دریا یا بنقاط خوش آب و هوا میروند و برای اطفالشان سرگرمی میبندند که هم تفریح

کنند و هم برشد اجتماعی و معلومات عمومی آنها که بزودی بمدرسه یا کود کستان خواهند رفت کمک شده باشد البته در تماسی که بنده با خانواده‌ها دارم ناید گفت اکثر خانواده‌های ایرانی واقفاً مقید باین اصول هستند و با همکاری این قبیل خانواده‌های مؤمن و معتقد است که فرهنگ ما تا این حد توانسته است پیشرفت کند مامدیون این خانواده‌ها هستیم اما راجع ببقیه متأسفانه باید عرض کنم اینمده از خانواده‌ها اکثر اشهارا بتفریحات ناسالم میپردازند و هیچگونه نظارتی بر فرزندان شان ندارند سهل است اگر احیاناً بچه سوآلی هم بکنند چون فرصت ندارند طفل مواجه با تغیر شدید اولیاء خود میشود نمایندگان محترم اطلاع دارند که مرضی بنام قمار اخیراً مثل سرطان دررگه ویی قسمتی از اجتماع ماریشه دوانده است (صحیح است) و در حال پیشروی است و بصورت مدروز درآمده (صحیح است) و بعضی از خانواده‌ها را بخود مشغول داشته است اینها نه بمنزل نه باطفال و نه بکار اجتماع بهیچ یک توجهی ندارند (صحیح است) اوقاتشان در قمارخانه‌ها میگذرد آیا معلم و مدرسه هر قدر هم قادر باشند چه معجزه‌ای میتوانند برای اطفال این قبیل اشخاص بنمایند و آیا طفلی که تا نیمه شب پهلوی بزرگتر خود نشسته و شاهد جریانات نامطلوبی بوده صبح چگونه بکلاس میروود و مدرسه روی او چه اثری دارد (صحیح است) و آیا این مراکز فساد

کودکها را بی شوهر و اطفال را بی سرپرست میکند بچه مجوزی در این شهر علناً دایر است (صحیح است) و آیا نمیخواهند

فکری بحال این مرض مری بنمایند بخدا از وبا از طاعون از هر مرضی مری تر و خانمانسوزتر است (دیهیم - آفرین) بیائید بانوان - آقایان نمایندگان ترتیبی بدهیم و بخواهیم که این اماکن فساد بسته شود محیطه مساعد بوجود آید و خانواده‌ها را از این بدبختی نجات دهیم و کمک این قبیل اطفال معصوم بشتابیم تا اولیاء آنها هم بخانه برگردند و بفکر خانواده خود باشند. همه میدانیم اطفال معلومات

عمومی و اجتماعی را باید اول از خانواده کسب کنند برای داشتن فرهنگ کاملاً مترقی و نمونه محیطی مساعد و همکاری خانه و مدرسه لازمست (صحیح است) در این زمینه بازم مطالب لازمی بعرض نمایندگان محترم خواهم رسانید این یادداشتی است که یکی از آقایان نمایندگان

مرفوع فرموده اند که این مطلب را بفرمائید تا موقعی که اصول تربیتی صحیحی برای نوجوانان ایرانی وضع و فراهم نشود فرهنگ هیچ وظیفه ای را انجام نداده است اگر تمام مردم این مملکت هم با سواد شوند ولی تربیت صحیح نداشته باشند چه استفاده ای مملکت میتواند از معلومات آنها بکند (احسنت)

رئیس - آقای غلامرضا ایلخان بفرمائید.

ایلخان - با اجازه مقام محترم ریاست برای اولین بار میخواهم چند کلمه بعرض نمایندگان محترم برسانم و چند دقیقه از وقت همکاران محترم را اشغال نمایم. موضوع عرض بنده نتیجه وضعی است که در فارس بر اثر مسافرت اخیر جناب آقای نخست وزیر و چند تن از آقایان وزیران و اولیاء سازمان بر نامه که بر حسب امر ملوکانه به فارس انجام شد و در سفر چند روز شاهد آن بوده ام میباشد بطوریکه استحضار دارید حسب الامر شاهنشاه آقای نخست وزیر و چند تن از آقایان وزیران اخیراً مسافرتی بفارس نمودند و با مطالعه اوضاع و احوال مردم و رسیدگی بوضع آنان اقدامات قابل ملاحظه ای مبذول داشتند که درخور توجه است. چه مشکلاتی که بعلم خشکسالی چند ساله در فارس وجود داشت با مسافرت جناب آقای نخست وزیر و همراهان تا اندازه ای برطرف گردید و توجهی که دولت از لحاظ تأمین بذر و واگذاری بلاعوض مقدار زیادی گندم بروساها و سایر کارهای عمرانی که با توجهات ملوکانه انجام شد مایه امیدواری عموم گردید. بویژه اینکه قریباً است در حدود چهل حلقه چاه عمیق در نقاط مختلف فارس حفر شود و مسأله کم آبی در فارس تقریباً منتفی گردد و همچنین با ساختمان صد ها خانه سازمانی مشکل بیکاری تقلیل خواهد یافت با اینکه چند سال است که فارس با خشکسالی مواجه میباشد و میزان محصول رضایت بخش نبوده معهود تأثیر انقلاب ششم بهمن بقدری امید بخش بوده است که زارعین فارس موضوع خشکسالی را فراموش کرده اند و احساس آزادی و اینکه خود صاحب آب و زمینی هستند که در آن بکار اشتغال دارند بغبار غم و اندوه را از چهره آنان زدوده است. راجع با اهمیت انقلاب ششم بهمن تاکنون هم از طرف مطبوعات خارجی و هم از جانب جرائد داخلی زیاد

بحث شده است ولی حقیقتاً باید معتقد بود که موضوع بقدری مهم است که اگر سالها پیرامون آن گفتگو شود باز هم کاری جائی انجام نگرفته است. مسئله اصلاحات ارضی - اعطای حق انتخاب شدن و انتخاب کردن به بانوان آزادی - نیمی از جمعیت کشور، ملی کردن جنگلها، تشکیل سپاه دانش، سهم کردن کارگران در سود کارخانجات، از جمله اقداماتی است که در هیچ کشوری باین سهولت و آسانی انجام نیافته است و برای انجام هر کدام ملتها سالها مبارزه و فداکاری کرده اند. شاید تعداد کمی از مردم یعنی آنهاست که در نتیجه این انقلاب سعادت بخش قسمت کوچکی از منافع خود را از کف داده اند نتوانند بفهمند که اهمیت این نهضت از چه قرار است و حاصل مقاومت در مقابل جبر تاریخ یعنی چه و اگر شاهنشاه با رهبری داهیانه خود جامعه ما را در مسیر ضرورت تاریخ قرار نمیدادند چه آینده و خیمی در پیش داشت، اما بالاخره آنها هم دیر یا زود ضرورت آنچه در این یکی دو سال اخیر انجام گرفته واقف شده و خواهند شد. و شکر خدای را بجا خواهند آورد. آنچه مسلم است و نمیتواند مورد انکار قرار گیرد اینست که در این عالم همه چیز در حال تحول و تغییر است و جامعه نیز که جزئی از عالم میباشد نمیتواند از این قانون کلی مستثنی باشد و دائماً و بکمال و پیشرفت سیر میکند. نظام فئودالیت برای قریباً نه نظام عادلانه محسوب میشود ولی دیگر در هیچ نقطه از عالم نمیتواند دوام داشته باشد و خواه ناخواه بایستی جای خود را به نظام عادلانه تری واگذار نماید و اینکه دیدیم شاهنشاه بفرمان تاریخ پاسخ مثبت دادند از این نظر بود که ایشان بر ابقاء ملتها آگاه میشدند و برای حفظ موجودیت ایران انجام این اصلاحات را لازم تشخیص دادند و هدف از این انقلاب استقرار عدالت اجتماعی و فراهم ساختن موجبات سعادت مند زیستن ملت ایران میباشد.

بپیروزی انقلاب ششم بهمن ملت و دولت و مجلس در برابر وظائف بزرگتری قرار گرفتند و آن کوشش برای ساختن کشوری آباد است که يك ملت مرفه در آن زندگی کند که هر کس مطلق استعداد و در برابر کارش از مواهب سعادت برخوردار گردد.

جناب آقای نخست وزیر و همراهان هم از نظر روانشناسی و هم از لحاظ دیگرو تأثیر بسیار مطلوبی بخشید و اهالی فارس بیش از پیش به عنایات خاصه شاهنشاه مستظهر شدند و اما آنچه که بنده میخواهم درخواست کنم اینست که علاوه بر اقدامات مبذوله و پروژه هاییکه در دست اقدام است مسئله تأسیس يك کارخانه چینی سازی در اصطهبانات و يك کارخانه قند در نریز مورد مطالعه و توجه قرار گیرد و در صورت اقتضا با نصب این دو کارخانه که هم از نظر توسعه صنعت و هم از لحاظ بسط کشاورزی مؤثر خواهد بود و تعداد زیادی افراد در آن بکار مشغول خواهند شد و بابر نامه کلی شاهنشاه که صنعتی کردن کشور است نیز هم آهنگی دارد.

ضمناً از توجهی که دولت بر حسب اراده ملوکانه در مورد انتخاب و اعزام مأمورین شایسته و پاکدامن بفارس مبذول میفرمایند بویژه انتخاب استانداری مانند آقای پیرنیا که حقاً مردی لایق و بی غرض هستند و بارفتار متین و سنجیده خود مردم فارس را پیش از پیش بمرحوم عالی شاهنشاه امیدوار میسازند و امید است این رویه که تا کنان ادامه داشته باشد و مأمورینیکه بهر نقطه ای از کشور میروند واقعاً بفکر خدمت مردم باشند و رضایت شاهنشاه را در خدمت مردم جستجو کنند.

در خاتمه از جناب آقای رئیس محترم مجلس که به بنده فرصت دادند چند دقیقه صحبت کنم صمیمانه تشکر مینمایم و امیدوارم همه ماها در انجام وظیفه های خود موفق باشیم و بتوانیم در راهی که شاهنشاه مفتح جلوی پای ملت ایران گذاشته و سعادت و رستگاری ختم میشود پیش برویم - (احسنت - انشاء الله) بنده موضوع دیگری که میخواستم حضور نمایندگان محترم عرض کنم و گویا قبلاً هم جناب آقای دهبیم حق مطلب را اداء فرموده اند و جواب نماینده محترم را دادند این است که یکی از آقایان همکاران محترم در جلسه مطالبی راجع بحوزه انتخابیه خود اظهار کردند (پروین - بنده عرض کردم) که واقعاً بعقیده بنده بی انصافی است بنده در این سفری که بفارس رفتم و از مرکز استان به نقاط دور دست و دهات مسافرت کردم دیدم در تمام این دهات بهداشت هست فرهنگ هست و خیلی تغییرات بنده دیدم و این بی انصافی است که بگویم این دولت کاری نکرده دولت کارهایی

کرده است ملاحظه بفرمائید راه تهران شیراز راه تهران بفارس در زمان همین دولت اسفالت شد که سابقاً که ما میر فتمیم کرد و خاک نمیکذاشت ماعبور کنیم و این بی انصافی است که ما اینقدر تنقید بکنیم و بگوئیم هیچ کاری انجام نشده چون فرمودند واقعاً در آن حوزه انتخابیه هیچ نیست و بنده خیلی متأثر شدم و معتقدم که در زمان این دولت کارهایی انجام شده است.

پروین - بنده عرض کردم هیچ نیست و ارائه هم کردم.

۳- بیانات بعد از دستور آقایان: سیفی - حاذقی -

مجید محسنی

رئیس - چهار نفر خانم ها و آقایان قبل از دستور صحبت کردند و چون دستوری نداریم اجازه بفرمائید بعد از دستور صحبت کنند اگر صلاح میدانید ادامه بدهیم هر يك از آقایان ده دقیقه صحبت کنند. آقای معتمدی.

معتمدی - بنده امروز منصرف از صحبت

رئیس - آقای سیفی فرمایید یا در بدو بفرمائید.

سیفی - بنده اول يك نامه ای از اهالی بابل مازندران رسیده که خدمت مقام ریاست تقدیم میکنم. بنام خداوند متعال عرایض بنده امروز بطور اختصار در اطراف بیکاری است که در مملکت ما بوجود آمده است و شاید اکثر آقایان علت این رکود اقتصادی و بیکاری را که بوجود آمده در سه چهار سال با بنظر بداند توضیحی نمیدهم ولی چون دراصل مطلب نمیتوانم وارد بشوم برای اینکه آقای منصور در نطقشان که موافق بر نامه دولت صحبت میفرمودند تشریح کردند ماهم معتقدیم که يك برنامه مرتب و منظم و صحیحی برای ریشه کن کردن بیکاری بایستی بوجود بیاید (صحیح است) آن يك بحث دیگری است که ماحالا وارد آن بحث نمیشویم و خودمان هم باید امکانات را در نظر بگیریم این صحبتهایی را که اینجا عرض میکنم خداوند متعال را شاهد میگیرم که هیچ نوع جنبه منفی بافی یا عوامفریبی ندارد و خواهم داشت برای اینکه توأم فریبی منسوخ شده بصورت مبتذل در آمده، واقعاً چون محیط و قرن و دوره دوره ای نیست که با حرفهای ظاهر پسند بتوانند مردم را اغفال بکنند و خود عوام قریباً يك نوع خیانت است که آنچه هست بان اشاره نکنند و چیزهای دیگری را برای کمراه کردن مردم بگویند و آنچه ما اینجا میگوئیم همرا نمیشود

ب حساب انتقاد از دولت گذاشت بلکه بحساب مشورت و همکاری و توجه دادن دستگاه دولت بیشتر ارتباط دارد تا انتقاد از دولت (صحیح است) و یک عیوباتی اگر در مملکت ما هست این هر بوط بدولت فعلی نمیشود گفت هست که یکی بیاید دفاع کند که این دولت این کار را کرد و آندولت آن کار را، بلکه انشاء الله با کمک مجلسین و همت دولت در چهار چوب این شش ماده باید بر طرف شود بنده چون منتخب از طرف کارگران این مملکت هستم تلگرافات و نامه‌هایی که آمده مجبور هستم بر حسب وظیفه نمایندگی اینجاد اطراف تقاضای آنها صحبت کنم آقایان توجه دارند که در عرض یکی دو ماه دوسه تا کارخانه تعطیل شده و رفته جزء آن کارخانه‌هایی که یکی دو سال است با کمال تأسف تعطیل است اینها را ضمن یک یادداشتی تقدیم حضور هیئت رئیسه خواهم کرد تا اگر یک فردی یک مسئولیتی را در دستگاه دولت بعهده دارد و قصور در وظیفه اش نمود بایستی تذکر بدهند و دولت آن شخص مسئول را تنبیه بکند و اگر کسی واقعاً قصور در وظیفه کرد این را نمیشود بحساب دولت یا انتقاد از دولت گذاشت ولی باید دولت را توجه داد آن کسی که در وظیفه قصور می کند آنرا باید برای اصلاح مملکت تنبیه بکنند ما معتقد هستیم دو جناح لازم و ملزوم همدیگر است و هیچکدام بدون داشتن آن یکی هیچ کاری را نمیتوان انجام بدهد، آن کارگر و کارفرما است کارگر و کارفرما لازم و ملزوم یکدیگر است ما کارفرمایانی داریم بسیار مردمان شریف بسیار وطن پرست و بسیار مردمان با ایمانی هستند که از آنها بنده بعنوان یک نماینده منتخب کارگر تقدیر می کنم و بعقیده بنده دستگاه اداره کننده مملکت اولیای امور هم بایستی از کارفرمایانی که هدفش برای عظمت این مملکت است سرمایه اش را بکار انداخته حب وطن پرستی او هم بیشتر کمک میکند برای پیشرفت اقتصاد با این مملکت باید از آنها تشویق و تقدیر بکند (صحیح است) و برعکس کارفرمایانی که با ایجاد صنایع، نداشتن مدیریت خوب فقط فکر تجارت هستند و متصدی ایجاد این صنعت شده اگر لازم شد اسم میرم ولی طحیح نیست اسم ببرم همین طور میگویم کارفرمایانی هستند در این مملکت که وامهای بسیار گزاف و طولیل المدت از دولتها گرفته اند برای تبدیل به احسن کردن ماشین کارخانجات (صحیح است)

و اینها برده اند و چیزهای دیگری خریده اند (صحیح است) الان هم موجود است بعد آمده اند بدون اینکه دست به ترکیب این کارخانه بزنند هر چه سود داشته خورده اند و زیر بدهی مانده اند زیر بدهی چرا مانده اند بدولت میگویند بیا آذاره کن جای بسیار تأسف است بنده اینرا در کنفرانس اقتصادی هم عرض کردم در تمام دنیا هم صنایع بدون داشتن مسئول صحیح از طرف دولت اداره میشود که بفهمند این کارسود و زیانش چقدر بوده این بیلانی که این کارفرما داده صحیح است یا غلط است در این قسمت بنده اعتراض شدید دارم بمسئولین امری که برای کنترل این کارخانجات در هر دستگاه هستند این قصور در کار آنها هست (ریگی - دولت باید این کارخانه هارا ملی کند) بنده ده سال افتخار سخنگویی از طرف کارگران در حضور اعلیحضرت همایونی داشتم در دولت سابق یکی از این کارخانجات یک وضع مصنوعی بوجود آورده بود و کارخانه را خوابانده بود بنده از حضور اعلیحضرت همایونی استدعا کردم آقای نخست وزیر وقت هم تشریف داشتند و مختصر تشریح کردم حضور مبارکشان که وضع این کارخانجات اینجوری است اعلیحضرت همایونی فرمودند اگر این کارخانجات تا مدت کمی خودشان را با بر نامه دولت تطبیق ندهند، دولت خودش رأساً اقدام خواهد کرد الان کارخانه نور اصفهان کارخانه زاینده رود اصفهان کارخانه گونی بافی رشت کارخانه اتحاد شهرضا کارخانه کلکته چی تبریز تمام اینها تعطیل شده آقایان نمایندگان محترم ما بچه نحو برای چه اینجا آمده ایم ما بر گزیده یک تحول عظیمی در این مملکت هستیم که چشم جهانیان بر آن است آن تحول بوسیله و با شجاعت و با خردمندی یک رهبر عالیقدر بوجود آمده و ما را آورده این جا ما با گذشته ها خیلی فرق داریم ما حرفی که اینجا میزنیم خدای ما باید ناظر باشد حرفمان نظر خصوصی نظر شخصی نظر نفع و نظریات دیگری نیست جز نظر سعادت این ملت و عظمت این مملکت (احسنت) پس نمیشود بی توجه بود که بگوئیم اگر یک حرفی اینجا بزنیم بگوشه ابروی کسی بر بخورد آقا بگذار بر بخورد، مصالح مملکت از منافع فردی خیلی بالاتر است هر کس در وظیفه ای قصور کرد در هر مقامی که باشد باید تذکر داد تا تنبیه بشود (احسنت) بنده یک مثالی در تهران میزنم

رئیس - آقای سیفی وقت شما تمام شد.
 سیفی - ولی اسم منیاورم شاید بعضی ها حتی جناب آقای دکتر شادمان پیش از همه توجه بکنند (دکتر شادمان - آقای رئیس از بنده بیشتر توجه کردند چون فرمودند وقتتان تمام شده است)
 رئیس - وقت شما تمام شده است.
 سیفی - به بنده اجازه بدهید.
 رئیس - ممکن است از وقت آقای رامید استفاده بکنید.
 رامید - بنده تقاضائی و عرضی ندارم.
 سیفی - اگر اجازه بفرمائید اینها ذکرش ممکن است لازم باشد.
 رئیس - بفرمائید.
 سیفی - واقعا بینید سرمایه این مملکت چه جوری در اختیار یک فرد یک رئیس اداره قرار می گیرد و این رئیس اداره وقتی نظر خصوصی دارد بینید چه کارهایی میکند که هیچکس توجه ندارد اینها را بایستی جزء جنایتکاران باین ملت در این مملکت معرفی کرد و تا کارخانه دولت در اینجا خرید محصول آن کارخانجات طوری بود که میآمدند یک سیرده ای میدادند پیش خرید میکردند مدتی محصولش بسیار زیاد بود خوب بفروش میرفت و استفاده میکرد یک رئیس آمد رأس آن دستگاه چنان متهورانه و چنان بیسار کانه با یک جائی با یک صنفی بسته بندی کرد در هر دو کارخانه را بست (فولادوند - ماشاء الله) کارخانه ای که دولت ملیونها تومان پول داده بود بعداً خصوصیات و اسم آن کارخانه را خواهم گفت چون حالا بلزرسان دولت مشغول رسیدگی هستند بنده حرفی نمیزنم یک چنین مسئول از یک دزد گرفته بدتر است و بسیار هم خطرناک است بعنوان کارمند دولت اگر یک چنین آدمهایی را معرفی بکنم و تذکر بدهم دولت باید متشکر باشد این را بحساب خودش نگهدارد همچنین در مقابل آنها افراد و کارمندان بسیار با شرف و بسیار با حسن نیتی هم هست یک چنین کارمندان جنایتکاری باید تسلیم عدالت شود و در مقابل از افراد لایق و صادق تشویق بشود تا مملکت رو بترقی برود بنده راجع به یک دستگاهی که مربوط بامور کارگری است بحث مفصلی دارم ولی اینجا نمیتوانم آن دستگاه افرادی را که از زندان بودند اغتشاش

کرده اند بر علیه مملکت، تمام حقوق مدت زندانی را داده اند ولی اگر آمپول یک تومانی برای کارگر بخواهید می گویند نیست اینها را بنده برای بعد میگذارم چون مفصل است از رئیس محترم تشکر میکنم که وقت اضافی به بنده دادند مطالب دیگر را میگذارم برای بعد، اگر این دستگاه خودش را با برنامه انقلابی شاهنشاه تطبیق کرد فیها نسبت بگذشته چیزی نخواهم گفت و اگر این وضع را ادامه بدهند این وضع برای ما قابل تحمل نیست و اینها را مفصل بعضی آقایان خواهم رسانید.
 رئیس - آقای ریگی.
 ریگی - بنده یک توضیحی عرض کنم راجع بعضی که اینجا کردم در همه جای دنیا رسم است اگر یک کارخانه ای را که متصدیان آن نتوانستند اداره کنند دولت آنرا تصرف میکند و اداره میکند منظور بنده ملی کردن نبود تصرف کردن بود.
 رئیس - آقای دکتر شادمان.
 دکتر شادمان - آقای فولادوند راجع ساعت شهر تهران فرمودند از روزی که آقایان هیئت رئیسه مشغول بکار شدند بکار پردازان مجلس مخصوصاً تذکر دادند (فولادوند - کاشکی همه جا باین زودی جواب میدادند) در مورد ساعت دستور فرمودند اقدام لازم شده ساعتی مناسب باشان مجلس تهیه شود و در جای سابقش نصب خواهد شد اینجا که خانه امید عملت است دید گاهشان هم خوب باشد و با وقت صحیح بکارشان برسند.
 رئیس - آقای حاذقی.
 حاذقی - بعضی از آقایان استادان دانشگاه آمده بودند اینجا عرایضی داشتند اگر اجازه بفرمائید عرض میکنم.
 رئیس - بفرمائید.
 دکتر رهنوردی - مطابق آئین نامه در یک ماه یک نماینده بیش از دو بار نمیتواند قبل از دستور صحبت کند.
 حاذقی - بنده نه قبل از دستور نه بعد از دستور حرفی نزنم راجع بجلو گیری از نشان دادن فیلم های خلاف اخلاق و اینکه این فیلمها موجب فحشا و فساد در خانواده ها میشود این یک امر خیلی فوری و آنی است زیرا این فیلمهایی است که در حقیقت همانطور که قانون میگوید عفت عمومی جامعه را تهدید میکند و این موضوع قبلاً

اینجا بحث شد و خواهش شد که وزارت کشور در انتخاب اعضای کمیسیون بازدید کننده فیلمها تجدیدنظر کند و پنج نفر اشخاصیکه اولاً دارای ایتمان باشند و عقیده صحیح داشته باشند، تطبیع نشوند انتخاب کنند چون صاحبان سینماها که فیلم را از خارج وارد میکنند میخواهند آنها را تطبیع کنند ثالثاً دازای حسن تشخیص و بصیرت و توجه باحساسات عمومی از نظر تفریحات سالم باشند که فیلم های مخالف عفت عمومی را که حتی در خود کشورهای تولید کننده هم نشان نمیدهند در ایران نشان میدهند و خانواده های ما را به فساد تشویق و ترغیب میکنند نمایندگان محترم توجه دارند که روز بروز آثار فساد اخلاق و جنایت و جنحه و کارهای زشت که هر روز اعصاب ما را خرد میکند زیادتر میشود خود وزارت دادگستری هم گزارش داده است که میزان جرائم مرتب دارد قوس صعودی را طی میکند و من در یک عریضی که در بر نامه دولت عرض کردم، عرض کردم که باید عوامل و علل این فساد را از بین برد و مخصوصاً اخیراً يك فیلم تازه ای آمده به اسم لولیتا که در کشور اصلی آن اجازه نمایش تمام آن را نداده اند این قدر مناظر فاسد و بی عفتی در آنها هست که مجال است خانواده ای برود آنها را ببیند و تأثیر بد در او نگذارد (یک نفر از نمایندگان - شما از کجا دیده اید؟) من خودم این فیلم را ندیده ام، مقصود این است که من چند نوبت هم تلفن کردم بمسئولین که اطلاع بدهم متأسفانه موفق نشدم حالا میخواهم استدعا بکنم از ریاست مجلس که این نظر را فوراً بوزارت محترم کشور ابلاغ کنند و جناب آقای وزیر مشاور هم اینجا تشریف دارند که این کمیسیون را از چند نفر اشخاص واجد شرایط حتماً انتخاب بکنند که اجازه داده نشود نظیر این فیلم با ایران بیاید علاوه بر این بگذارید صنعت فیلم سازی در خود ایران توسعه پیدا بکند يك فیلمهایی که بارموم و آداب و سنن ما وفق میدهد نشان دهند چه ضرورت دارد که این نوع فیلمهای جنائی و یا فیلمهایی که منافی عفت عمومی است با پول این ملت بیآورند و اخلاق خانواده های ما را فاسد بکنند و هر شب در روزنامه ها بخوانیم که جوانهای ما رفته اند و این فیلمها را دیده اند و منحرف شده اند دست به جنایت زده اند و خانواده ها عزادار شده اند و دادگستری يك پرونده های جنائی تازه ای بدست آورده و بالاخره مردم ما را در خارج

از مملکت فساد اخلاق معرفی بکنند آقا باید عوامل فساد را از بین برد، جلوی مشروبات الکلی را بگیرد، فیلمهای بد را نگذارد با ایران بیاید، (یکی از نمایندگان - لولیتا را کدام سینما میداد؟) یکی از نمایندگان فرمودند چرا دولت در امر قوانینی که باید نظارت کند کوتاه می آید، امروز هم بیاناتی که شد این بود که قوانین را باید اجرا کرد وقتی قانون اجرا بشود جلوی این فساد ها گرفته میشود
رئیس - آقای مجید محسنی فرمایشی دارید بفرمائید
مجید محسنی - بنده همانطوریکه در آن نطق قبل از دستور چند جلسه پیش تقاضا کرده بودم عرض کردم راجع به فیلم، چه فیلم خارجی و چه فیلم داخلی درباره فیلم های ایرانی يك گزارش جامعی دارم تهیه میکنم که بعرض همکاران محترم خواهم رسانید و از دولت خواهم خواست که اگر خانمها و آقایان تصویب کردند اجرایش را بخواهم، ولی اینکه جناب آقای حازقی فرمودند فلان فیلم، اسم نمیرم، برای اینکه زیاد برای آن فیلم برویا کاند نشود و اینکه میفرمایند فلان فیلم را چرا نشان میدهند با کمال تأسف باید عرض کنم همانطوریکه عرض کردم اقداماتی دارد میشود و آئین نامه ای برای اینکار تنظیم میشود تا کنون اینطور بوده که اولاً اجازه دادن فلان فیلم که آیا خوب است یا بد است، نشان بدهند یا نشان ندهند روی يك نظر صحیحی نبوده بیشتر پول، زور، رو از این قبیل باعث میشده که يك فیلمی بیاید و بعرض نمایش قرار بگیرد فلان صاحب سینما چون قدرت اجتماعی داشته نفوذ داشته شاید بتوانم بگویم دستور میداده که این فیلم با همین وضع برود سینما و میزفته یا فلان شخص پول خوب خرج می کرده فیلمش را نشان میداده اند یا اینکه می آمده تقاضا میکرده خواهش و تمنی میکرده که من زندگیم را گذاشته ام روی این فیلم و اگر اجازه ندهید من زندگیم پاشیده می شود و بهر حال دلشان می سوخته اجازه میدادند و روی این اصل همانطور که جناب آقای حازقی فرمودند فیلم و سینما با تربیت و اخلاق نسل جوان ماسرو کار دارد و باید اصلاح بشود و راجع به فیلم فارسی تنها امید و ملجاء فیلم سازان ایرانی شاهنشاه است برای اینکه ایشان در چند ماه قبل امر فرمودند که فیلم فارسی جزو صنایع ملی محسوب بشود

این اولین اقدام مؤثر بود ولی تنها جزو صنایع ملی محسوب شدن دلیل مانی شود باید تشویق هم بشود در فیلم فارسی تنها کلمه ای که معنایش این باشد که مثلاً يك مادری روی شوخی و دلسوزی به پسرش يك فحش مرسوم بدهد یا پدرو را فحش بدهد یا مثلاً میگوید که پدر صلواتی حتی پدر صلواتی را هم ایراد می گرفتند که يك قدری رکیک است ولی در فیلم های خارجی بنده اینجا نمیتوانم عرض کنم خود آقایان آنرا دیده اند رکیک ترین کلمات در آن فیلم ادا میشود ولی کسی نیست که بگوید که پس چطور در فیلم فارسی طور دیگری عمل میکنند برای اینکه فیلم فارسی را اشخاصی می سازند که آنقدر نفوذ ندارند یا آنقدر پول ندارند البته در آئین نامه هایی که دارند تنظیم میکنند ان شاء الله اصلاح میشود این توضیحی بود که بنده خواستم راجع به فیلم های فارسی بدهم يك توضیح هم خانم فرخ روپارسی فرمودند راجع به دستگاه های تهران که اگر در این ناحیه، ناحیه ۳ فرهنگ است ناحیه ۱۰ دادگستری است ناحیه ۸ دارائی است بنده میخواهم عرض کنم که در بخش فیروز کوه که يك بخشی از دماوند است دارائیش مربوط به دماوند است دادگستریش مربوط به مازندران است فرهنگش مربوط به تهران است آمار و ثبتش مربوط به سمنان است حالا ببینید يك زارع بینوایی که نه وسیله رفت و آمد دارد نه جاده

دارد و نه راه حسابی دارد اگر گرفتاری مالیاتی دارد باید برود به شاهی و ساری و اگر راجع به ثبت اسناد است باید برود به سمنان معذرت می خواهم چطور میتواند کار خودش را انجام دهد
رئیس - آقای سرلشگر نکوزاد فرمایشی دارید بفرمائید.
سرلشگر نکوزاد - دو فقره تذکیراف و نامه ایست از اهالی خرم آباد که مفصل است به بنده رسیده راجع به یزیدک و فرهنگ کل لرستان یکی هم شکایت يك نفر است از سازمان برنامه که تقدیم میکنم.
رئیس - آقای صالحیان بفرمائید.
صالحیان - نامه ای است از طرف لیسانیه های مشمول از ۱۳۱۲ تا ۱۳۱۵ رسیده که تقاضای دارند خدمتتان تقدیم میکنم.
۴- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه
رئیس - چون فعلاً مطلبی در دستور نداریم جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز یکشنبه ساعت ۹ خواهد بود و دستور لایحه وزارت فرهنگ است.
(مجلس يك ربع ساعت پیش از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی